

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1366/2022
29.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца Предузеће за превоз и трговину „Екошпед“ д.о.о. Нови Пазар, са седиштем у Новом Пазару, чији је пуномоћник Марсел Гогић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2525/21 од 15.11.2021. године, у седници одржаној 29.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2525/21 од 15.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 133/19 од 29.06.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати и то: због немогућности коришћења теретног моторног возила износ од 5.875.177,62 динара и због штете настале на теретном моторном возилу износ од 538.628,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 29.06.2021. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му исплати законску затезну камату и то: на износ од 5.875.177,62 динара за период од 23.03.2020. године до 28.06.2021. године и на износ од 538.628,00 динара за период од 23.04.2019. године до 28.06.2021. године. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 566.038,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2525/21 од 15.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужиоца и тужене и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП (Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је предузеће које је основано 1996. године и пословало је и у периоду од 2017. године до 2019. године. Тужилац је власник теретног моторног возила „Mercedes Benz“ Модел ..., рег.ознаке ..., а које је било ангажовано у транспорту робе током целе 2017. године, са двочланом посадом. Наведеним возилом је 14.12.2017. године обављан међународни превоз терета са посадом коју су чинили АА и ББ, запослени код тужиоца. На граничном прелазу Батровци, а по налогу заменика ОЈТ Сремска Митровица дошло је до привременог одузимања предметног теретног возила од возача АА, јер је у односу на њега оцењено да постоји основана сумња да је покушао да изврши кривична дела недозвољен прелазак државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 2. КЗ. Након одузимања возило је смештено на излазни царински терминал граничног прелаза, при чему је откачена приколица јер је одузето само вучно возило. Против возача АА је вођен кривични поступак, а правноснажном пресудом Основног суда у Шиду К 149/18 од 18.12.2018. године (која је постала правноснажна потврђивањем пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 203/19 од 04.03.2019. године), ослобођен је од оптужбе да је покушао да изврши кривично дело које му је стављено на терет и одређено да се теретно моторно возило, заједно са саобраћајном дозволом и стартним кључем врате власнику, овде тужиоцу. Тужиоцу је враћено теретно возило 20.03.2019. године предајом возачу на граничном прелазу Батровци, у присуству адвоката и сталног судског вештака саобраћајне струке. Приликом преузимања теретног возила исто није било у возном стању, те је одшлепано у механичарску радњу у ..., где је поправљено и доведено у возно, односно исправно стање. Оценом налаза и мишљења вештака за област транспорта и вештака економско-финансијске струке, утврђено је да су на возилу настала оштећења чији је узрок стајање возила и неадекватно обезбеђење истог, која у случају редовне употребе и чувања возила не би настала, да укупна висина обичне штете на возилу износи 538.628,00 динара, који износ је био потребан за довођење возила у стање пре одузимања и који се односи на набавку делова који су отуђени са возила или су пропали односно оштећени због спољашњих утицаја, као и на поправку оштећења која су настала на возилу у периоду након одузимања, као и да је за тужиоца настала и штета у виду измакле користи (коју би имао од употребе возила, које је коришћено у међународном транспорту, и које би било константно употребљавано у периоду када је било одузето, с обзиром да се радило

о камиону са двочланом посадом и да је исти превозио и прехранбене производе и лако кварљиву робу), у периоду од 14.12.2017. године до 20.03.2019. године (461 дан), да измакла корист износи 12.778,78 динара за сваки дан немогућности коришћења возила, и да укупна штета за целокупан период за који је возило било одузето износи 5.891.017,58 динара. Та висина је утврђена на основу изгубљених ауто дана (укупно 461), применом Правилника „Србијатранспорта“ – Удружење друмских превозника, којим је утврђена и вредност ауто дана од 108,70 евра (при чему је вештак приликом обрачуна вредности ауто дана имао у виду све трошкове који настају коришћењем возила) односно 12.778,78 динара за сваки дан немогућности коришћења возила, по ценама у време вештачења односно 29.06.2021. године (1 евро = 117,5601 динара).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да постоји одговорност тужене за штету коју је претрпео тужилац у смислу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима (ЗОО), која се огледа у крајњем исходу неосновано вођеног кривичног поступка против возача тужиоца, услед чега је дошло до привременог одузимања возила тужица, због чега је за тужиоца настала штета. Он услед тога није могао са тим возилом да обавља делатност коју је до тада редовно обављао и коју би несумњиво обављао и убудуће да није дошло до одузимања, што је довело до настанка штете у виду измакле користи, као и до обичне штете на возилу настале као последица стајања возила на царинском терминалу и због неадекватног чувања. Имајући у виду наведено нижестепени судови су оценили да су штету проузроковали органи тужене у вршењу, односно у вези са вршењем својих функција, па је применом одредаба чланова 155, 158. и 189. ЗОО одлучено о основаности тужбеног захтева.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 189. ЗОО, прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи (став 1), висина накнаде штете одређује се према ценама у време доношења одлуке (став 2), при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем (став 3).

Сагласно наведеном, измакла корист или изгубљена добит је вид материјалне штете коју оштећени трпи због штетникове радње или пропуштања, а коју (добит) је могао реализовати да није било штетне радње. Стога изгубљену добит чини очекивано увећање имовине, при чему није меродавно оно што сам оштећени очекује, него објективна могућност стицања добити, према редовном току ствари или према посебним околностима. Такође, изгубљена добит се мора везати за делатност коју у редовном току ствари поверилац обавља, односно за ону врсту и обим пословања које се по редовном току ствари могло очекивати.

У конкретном случају, тужилац је приватно предузеће које је регистровано за превоз робе у друмском саобраћају, које је пословало и у предметном периоду

од 2017. године до 2019. године и власник је теретног моторног возила „Mercedes Benz“, које је било ангажовано у међународном транспорту робе током целе 2017. године са двочланом посадом, до 14.12.2017. године када је одузето од возача АА, јер је у односу на њега оцењено да постоји основана сумња да је покушао да изврши кривична дела из члана 350. став 2. КЗ. Против возача је вођен кривични поступак, а правноснажном пресудом Основног суда у Шиду К 149/18 од 18.12.2018. године ослобођен је од оптужбе да је покушао да изврши кривично дело које му је било стављено на терет и одређено да се теретно моторно возило врати власнику овде тужиоцу, а враћено је 20.03.2019. године. Имајући у виду наведено, спорно теретно моторно возило је представљало основно средство тужиоца које су органи тужене одузели. Стога је, по оцени Врховног касационог суда, правилан закључак нижестепених судова да постоји одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео применом члана 172. ЗОО.

Наиме, тужилац је претрпео штету у виду изгубљене добити, јер одузимањем теретног возила није могао да врши превоз робе у земљи и иностранству и да тиме стиче добит коју би по редовном току ствари извесно остваривао обављањем превозничке делатности, због чега му припада накнада штете на име изгубљене добити због некоришћења спорног возила за цео спорни период од одузимања до враћања, применом члана 189. ЗОО. Висина изгубљене добити одређује се на основу новчане вредности добитка који би оштећени основано остварио према свом уобичајеном начину пословања.

Наводи ревизије тужене се непосредно или посредно односе на оцену доказа и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Такви наводи нису посебно размотрени будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено не доводе у сумњу правилност пресуђења и примену материјалног права садржаног у одредбама Закона о облигационим односима.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић